

HÖRBY KOMMUN
kommunen@horby.se

2023-06-28

1 (21)

Dnr- SI 2022:10654

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Frostaskolan F-6 i Hörby kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Frostaskolan F-6 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Frostaskolan F-6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla och leda ett strategiskt arbete med jämställdhet för att säkerställa att alla skolans elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att elever i alla årskurser regelbundet görs delaktiga i utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **8 januari 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen Box 156 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022: 10654) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap**Författningsstöd**

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Frostaskolan F-6 leder och styr i flera delar skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen är följande: Granskningen visar att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom en bred uppföljning av kunskapsresultat samt av värdegrundsuppdraget. Granskningen visar också att rektorn, utifrån en analys av det som framkommit i uppföljningen, vidtar insatser samt fördelar resurser efter behov på såväl individ- som gruppnivå. Granskningen visar vidare att rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet med fokus på kunskaps och värdegrundsuppdraget genom att ge goda förutsättningar för samverkan och ett pågående kollegialt lärande på skolenheten. Däremot ger rektorn svag ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete. Granskningen visar också att rektorn har en begränsad kännedom om i vilken grad eleverna på skolan ges samma förutsättningar oavsett könstillhörighet.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn kontinuerligt skapar sig en nulägesbild av verksamheten genom att följa upp elevernas kunskapsresultat samt värdegrundsuppdraget. Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare samt av inskickad dokumentation framgår att såväl elevernas måluppfyllelse som värdegrundsarbetet på skolenheten följs upp och analyseras kontinuerligt av rektorn i olika forum, såsom mittermins-konferenser, måldialoger samt vid utvärderingsdagar under läsåret. Rektorn deltar vid måldialoger där undervisande lärare lyfter framgångsfaktorer och utmaningar på grupp- och individnivå, exempelvis elever som riskerar att inte nå målen. De för sedan en gemensam diskussion kring vad som krävs för att eleverna ska nå målen. Rektorn följer även upp betygsresultat för varje ämne i årskurs 6 samt resultat på nationella prov. Rektorn och lärare säger att lärarna även sätter upp mål för sitt värdegrundsarbete i klasserna som dokumenteras i skolans digitala system och som följs upp och utvärderas av både lärare och rektor. Lärare berättar att de exempelvis har arbetat med eleverna kring hur man ska vara mot varandra, språkbruk samt att vara varsam med saker och material. Rektorn följer upp undervisningens genomförande, värdegrundsuppdraget och studieron i samband med såväl planerade som spontana lektionsbesök och återkopplar till lärare vid medarbetarsamtal. I såväl planerade lektionsbesök som i medarbetarsamtal använder sig rektorn av en mall där frågor om värdegrundsarbetet ingår. Utöver ovan nämnda områden följer rektorn varje termin upp och analyserar elevernas upplevelse av trygghet och skolans trygghetsarbete. Detta utifrån genomförda elevenkäter och trygghetsvandringar.

Granskningen visar också att rektorn, utifrån en analys av det som framkommit i uppföljningen, vidtar insatser för att utveckla undervisningen samt fördelar resurser efter behov på såväl individ- som gruppnivå. Rektorn berättar att det inte finns en stark stu-

dietradition i kommunen vilket påverkar kunskapsresultaten överlag på skolan. Rektorn beskriver även att skolans kunskapsresultat över tid påverkas av att antalet elever med särskilda behov varierar från årskull till årskull. Enligt rektorn visar analysen att det är en låg måluppfyllelse i matematik i de lägre årskurserna och att rektorn därför gett förstelärare i uppdrag att arbeta mer riktat mot den elevgruppen genom att träna eleverna i matematisk problemlösning. Rektorn berättar också att måluppfyllelsen tidigare varit låg i svenska som andra språk, vilket även framgår av nationell statistik från Skolverket.¹ Enligt rektorn har undervisningen i svenska som andraspråk förbättrats det här läsåret genom att rektorn har anställt en behörig lärare i ämnet. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår vidare att analys av enskilda elevers behov av stöd görs tillsammans med elevhälsan och att resursfördelning görs utifrån analysen så att stödjande insatser sätts in utifrån behov. Insatser följs upp och analyseras utifrån ledning och stimulans i undervisningen där målet är en undervisning som passar alla elever för att därigenom minska behovet av särskilda anpassningar.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Det framgår av intervjuer med såväl rektorn, elevhälsan som lärare att rektorn skapar förutsättningar för lärare att samverka genom en fungerande mötesstruktur i olika forum, såsom arbetslag, årskurslag, måldialoger och medarbetarträffar. Där får lärare i uppdrag av rektorn att exempelvis diskutera gemensamt arbets- och förhållningssätt, sambedomning och utmaningar i undervisningen. Rektorn beskriver i inskickad dokumentation att arbetslagen leds av arbetslagsledare som ser till att arbetet i arbetslagen genomförs enligt den planering som finns för kvalitetsarbetet vilket återkopplas kontinuerligt till rektorn. Vidare framgår av såväl intervjuer som inskickad dokumentation att rektorn ser till att det bedrivs ett aktivt och systematiskt kollegialt lärande på skolenheten. Det pågår ett gemensamt arbete kring språkutvecklande arbetssätt och kompetensutvecklingsdagar har använts till att reflektera över ledning och stimulans i undervisningen samt har lärare delgett varandra goda exempel på lektionsupplägg. Av intervju med lärare och rektorn framgår också att rektorn följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Lärarna berättar att de dokumenterar det kollegiala arbetet i skolans digitala plattform och att rektorn följer upp arbetet och återkopplar antingen muntligt eller skriftligt. Rektorn berättar att hen även har

¹ Genomsnittlig betygspoäng i åk 6 för svenska som andra språk var läsåret 2020 7,1 (riket 7,8), läsåret 2021 4,0 (riket 8,4) och läsåret 2022 3,8 (riket 7,9).

regelbundna uppföljningar med arbetslagsledare och speciallärare som också deltar i arbetslagens möten. Enligt rektorn har det kollegiala lärandet bland annat lett till att lärarna förbättrat sina lektionsplaneringar, vilket gjort att behovet av extra anpassningar för eleverna har minskat. Intervjuade lärare delar rektorns uppfattning. Vad gäller introduktion av obehöriga lärare uppger rektorn och lärare att det finns ett mentorssystem på skolan och att obehöriga lärare vid behov ges stöd av behöriga lärare vid bedömning och betygssättning. Rektorn beskriver att hen har gett förutsättningar för obehöriga lärare att träffa behöriga lärare på högstadiet för sambedömning och stöd vid planering. De obehöriga lärare som undervisar i något ämne på skolan är erfarna lärare med behörighet i andra ämnen.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn ger svag ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att det inte bedrivs ett övergripande jämställdhetsarbete på skolan. Elevhälsan berättar att det inte pågår ett specifikt jämställdhetsarbete på skolan som leds av rektorn men att lärare integrerar jämställdhet i undervisningen. Lärare berättar att jämställdhet tas upp i arbetslagens planering av undervisningen men det sker på lärarnas initiativ och inte på rektorns. Arbetslagens jämställdhetsarbete följs inte heller upp av rektorn. Lärare på lågstadiet berättar att jämställdhetsarbetet genomsyrar deras undervisning och att de exempelvis aktivt arbetar för att pojkar och flickor ska kunna sitta bredvid varandra i klassrummet och kunna samarbeta i par och grupper. Elevhälsan berättar också att skolpersonal organiserar rastaktiviteter som ska tilltala både pojkar och flickor men att syftet är främst riktat mot trygghet; att elever oavsett ålder och kön ska kunna delta gemensamt i aktiviteter så att yngre och äldre elever lär känna varandra. Lärare i mellanstadiet berättar att det har genomförts riktade insatser i samverkan med elevhälsan i vissa klasser utifrån hur enskilda elever uttrycker sig om pojkar och flickor och att insatserna gett effekt. Utöver detta genomförs också olika event om exempelvis barnkonventionen där jämställdhet diskuteras med eleverna. I intervjuer med elever framkommer att de upplever att pojkar och flickor behandlas lika på skolan och ges samma förutsättningar.

Granskningen visar också att rektorn har en begränsad kännedom om i vilken grad eleverna på skolan ges samma förutsättningar oavsett könstillhörighet. Av inskickad information och intervju med rektorn framgår att elevernas kunskapsresultat följs upp utifrån kön, exempelvis resultaten i nationella prov i årskurs 3 och 6 samt betygen i årskurs 6, men att rektorn inte identifierat behov av insatser kopplat till ett visst könsmönster. Enligt nationell statistik från Skolverket så visar dock kunskapsresultaten

sett över två läsår 2020-2022 att betydligt fler flickor klarar kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 6 jämfört med pojkar². Rektorn, som känner till statistiken, säger att skolan behöver förbättra uppföljningen av flickors och pojkars resultat, då rektorn säger att skolans fokus hittills har varit på elever med åtgärdsprogram och med särskilda behov. Även elevhälsan beskriver att insatser styrs utifrån elevers individuella förutsättningar och behov och att kunskapsresultat inte analyseras överlag utifrån kön. Dock har elevhälsan analyserat screeningsresultat utifrån kön och har där inte kunnat påvisa några könsskillnader för elever i behov av stöd.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla ett strategiskt arbete med jämställdhet och försäkra sig om att alla skolans elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn, även om viss uppföljning av resultat uppdelat på kön görs, har en begränsad kännedom om i vilken grad eleverna på skolan ges samma förutsättningar oavsett könstillhörighet och rektorn leder inte något övergripande och långsiktigt jämställdhetsarbete på skolan. Utan rektorns ledning av ett sådant arbete finns en risk att begränsande könsmonster förbises och att elever inte ges samma förutsättningar att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet.

Skolors arbete med jämställdhet ingår i skolans värdegrund och demokratiuppdrag. Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Rektorn har ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett

² Andel procent elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen var läsåret 2020/2021 54,5% (flickor 66,7% och pojkar 46,2%). För läsåret 2021/2022 var andelen 68,4% (flickor: färre än fem elever uppnådde inte kunskapskraven i alla ämnen, pojkar: 61,9%).

jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.³

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten. Genom att kartlägga den egna verksamheten ur ett jämställdhetsperspektiv blir det möjligt att få syn på utvecklingsområden och styrkor som går att koppla till det systematiska kvalitetsarbetet.⁴

Kartläggningen bör omfatta uppföljning och analys av kunskapsresultat, men även utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer behöver systematiskt och löpande följas upp på ett sådant sätt att könsmonster kan uppmärksammas. Det kan handla om att analysera anmälningar om kränkande behandling eller könsmonster som synliggörs genom elevhälsans arbete. Likaså kan det handla om att arbeta kollegialt för att synliggöra egna normer kopplade till kön och öka personalens kunskap om jämställdhet. Andra inslag som kan bli aktuella i arbetet är bland annat att i medarbetarsamtal ta upp frågor om hur lärare aktivt och medvetet arbetar med jämställdhet eller att utforma gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i såväl undervisningen som andra aktiviteter i utbildningen. Utifrån en nulägesanalys kan rektorn sedan vidta åtgärder för att försäkra sig om att alla elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Som framgår av Skolinspektionens rapport *Grundskolors arbete med jämställdhet* kan ett normkritiskt perspektiv vara till hjälp i arbetet med att synliggöra och förändra begränsande könsmonster och lyfta in jämställdhet i skolans verksamhet.⁵ För att arbetet ska anses vara strategiskt handlar det om att se helheten och förstå hur arbetet ska leda till resultat på lång sikt samt om att det finns en långsiktig plan för hur personal ska få hjälp att ta ut riktningen för olika val de behöver göra. Skolans arbete och strategier behöver också följas upp och omprövas så att de får avsedd effekt.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

³ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning och 2.8 Rektorns ansvar.

⁴ Skolverket (2022). Leda jämställdhetsarbete (<https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/leda-personal/leda-jamstallldhet>).

⁵ Skolinspektionen (2020). *Grundskolors arbete med jämställdhet – med särskilt fokus på en trygg skolmiljö för alla elever*, s. 32f

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är varierad samt att elever ges ett aktivt lärarstöd. Vidare framkommer att undervisningen är överlag strukturerad men att sammanfattande avslut inte alltid genomförs på lektionerna. Granskningen visar vidare att undervisningen stimulerar och stärker elevernas självförtroende och att den till innehåll och arbetssätt är anpassad till eleverna som utmanas på olika nivåer. Granskningen visar också att det finns inslag i undervisningen där elever ges möjlighet till reflektion och utformning av olika strategier för lärande samt att elever är delaktiga i planering och till viss del i utvärdering av undervisningen.

Variation och aktivt lärarstöd och målfokusering

Granskningen visar att undervisningen är varierad samt att undervisningen innehåller ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer med såväl lärare som elever samt lektionsobservationer framgår att olika arbetsformer används genom att eleverna arbetar såväl i grupp som i par och enskilt. På flertalet observerade lektioner varierar också arbetssätten så att eleverna växlar mellan olika sorters uppgifter, exempelvis läs-och skrivuppgifter samt att olika metoder används såsom förmedlande genomgångar, visning av visuella program och användning av digitala lärverktyg. Lärare i lågstadiet berättar också att de arbetar aktivt med korta rörelseaktiviteter i undervisningen för att bibehålla elevernas engagemang, exempelvis genom olika övningar och samarbetslekar. Av elevintervjuer och lektionsobservationer framgår också att lärare hjälper och leder eleverna i deras arbete under lektionerna. Lärare cirkulerar i klassrummet och hjälper även elever som inte räcker upp handen. Lärarna svarar på elevernas frågor för att hjälpa dem vidare med uppgifterna genom att ställa motfrågor och ge tips och ledtrådar istället för att ge de rätta svaren direkt.

Granskningen visar vidare att undervisningen överlag är strukturerad med inledning, sammanhang och ett logiskt flöde i uppgifterna men att lektionerna inte alltid innehåller ett sammanfattande avslut. Lärare i lågstadiet beskriver att de utgår ifrån sju kontrollfrågor som de har fått från specialläraren när de planerar undervisningen för att det ska vara tydligt och tryggt för eleverna. Frågorna är följande: Vad? När? Hur? Varför? Med vem? Tiden? Vad händer sedan? Av intervjuer med lärare på lågstadiet och

lektionsobservationer framgår att lärare inleder lektionerna med att återkoppla till tidigare lektioner samt presenterar målet för lektionen och hur eleverna ska arbeta. Informationen finns uppskriven på tavlan och lärarna återkopplar till målet i slutet av lektionen, exempelvis genom att eleverna ska sammanfatta i grupp eller i par vad de gjort och lärt sig. Lärare berättar att de också börjar skoldagens första lektion med en startuppgift så att läraren kan ta emot eleverna och vid behov prata med vårdnadshavare medans övriga elever är sysselsatta med uppgiften. Lärare i mellanstadiet beskriver ett liknande upplägg där syfte och mål presenteras för eleverna och säger att de har en sammanfattande avslutning, exempelvis efter ett avsnitt eller kapitel i läroboken och att eleven då får reflektera över sitt lärande. I intervjuer med elever framkommer att det förekommer att lärare använder sig av så kallade exittickets men enligt eleverna avslutas oftast lektionerna genom att eleverna plockar ihop sina saker och går på rast. Elevhälsan berättar att skolan tidigare arbetat med lektionsstrukturer och att de ser ett behov av att ta upp detta igen. Om sammanfattande lektionsavslut genomförs eller inte beror enligt elevhälsan på lärare, men även på ämne och lektionens innehåll.

Stimulans och utmaningar i undervisningen utifrån elevernas förutsättningar

Granskningen visar att lärarna har höga förväntningar på eleverna och att de stärker deras självförtroende. Av såväl lektionsobservationer som intervjuer med elever och lärare framgår att lärare genomgående har höga förväntningar på eleverna, utifrån elevernas individuella förutsättningar. Elever berättar i intervju att lärarnas förväntningar anpassas till eleven, de elever som har det svårt behöver inte vara lika duktiga som den som har det lätt för sig och att uppgifterna anpassas till elevens förutsättningar. Lärare berättar i intervju att de i dialog med eleverna kommer fram till rimliga mål för olika uppgifter och att de aktivt stärker elevernas självförtroende med uppmuntrande kommentarer, stöd och klappar på axeln. Exempelvis berättar en lärare att hen visar progressionen i elevers skrivande genom att gå igenom tidigare texter med eleverna och ger i samband med detta beröm.

Granskningen visar vidare att undervisningen till innehåll och arbetssätt är anpassad utifrån elevernas individuella förutsättningar. Lärare berättar att de har förutsättningar att anpassa undervisningen efter elevers olika behov. Vad gäller innehållet i undervisningen beskriver lärare att exempelvis läroböckerna i matematik är på tre olika nivåer vilket ger lärarna möjlighet att individanpassa undervisningen även om målet med undervisningen är detsamma. Lärare ger också exempel på fördjupningsuppgifter i flera ämnen. Utöver läroböcker finns det även digitala lärverktyg i flera ämnen med uppgifter som lärare anpassar till eleverna. Även idrottsundervisningen indi-

vidanpassas, exempelvis vid balansövningar med olika redskap så att eleverna får utmaningar utifrån sina förutsättningar. Lärare beskriver, utöver ovan nämnda exempel, hur de anpassar undervisningen genom att använda sig av olika arbetssätt, exempelvis rörlig bild och ljudprogram samt att de använder sig av tankekartor och stödord för att elever lättare ska förstå informationen. Därutöver använder de sig av hjälpmedel i form av exempelvis bildstöd, sittkuddar och tidsräknare för elever som behöver sådant stöd. Elever säger i intervju att de får utmanande uppgifter och Skolinspektionens lektionsobservationer visar att lärare använder sig av uppgifter som kan lösas på olika sätt och på flera nivåer och att elever som blir färdiga får andra uppgifter. Rektorn berättar att det finns ett samarbete mellan lärare på mellanstadiet och högstadiet kring att hitta material och metoder för att utmana elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling.

Elevers delaktighet i undervisning och sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna i undervisningen ges möjlighet att reflektera utan ett givet svar men också över sitt eget lärande. I intervju med elever framkommer att lärare i undervisningen använder sig av frågor som inte har ett givet svar. Elever ger som exempel att de i ämnet svenska har fått gissa fortsättningen på en berättelse. Även av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lärarna ställer öppna frågor och uppmuntrar eleverna att komma med olika svarsförslag och det förekommer även att lärare ställer motfrågor för att utmana elevers tänkande. Vissa av de observerade lektionerna avslutas också med en kort reflektionstid där eleverna får bedöma sin egen insats på lektionen och kort motivera detta. I intervju med lärare framkommer att de i samband med samtal med elever om elevens kunskapsprogression ger eleven möjlighet att reflektera över sitt lärande. En lärare berättar exempelvis att hen visar progressionen i elevers skrivande genom att gå igenom tidigare texter med eleverna så att de kan se sin utveckling. Utöver reflektioner under lektionstid så berättar lärare att eleverna ges tillfälle att reflektera över sitt lärande under utvecklingssamtalen. Rektorn berättar att lärare ger elever möjligheter att prata om vad de kan, vad de kan bli bättre på och hur man ska göra för att förbättra sig men säger samtidigt att reflektion över sitt lärande kan göras i större omfattning.

Granskningen visar vidare att eleverna ges vissa möjligheter att använda sig av olika strategier för sitt eget lärande. Elever berättar i intervju att lärarna ger dem tips på olika sätt att lösa uppgifter. I intervju med lärare framkommer att de i undervisningen visar elever strategier i form av exempelvis tankekartor och stödord. Lärare berättar också att de i samband med samtal med elever om elevens kunskapsprogression också pratar om hur eleven lär sig bäst. Lärarna utgår då från en mall som innehåller kunskapsfrågor där elever reflekterar över hur de lär sig bäst. Vid en av de observerade

lektionerna gick läraren igenom olika strategier för hur man lär sig svåra ord och eleverna fick därefter tillämpa de olika strategierna.

Granskningen visar vidare att eleverna ges möjligheter att vara delaktiga i planering men endast i viss mån i utvärdering av undervisningen. Lärare berättar i intervju att de försöker fånga upp elevernas intressen genom personkännedom och indirekt få in det i undervisningen samt att eleverna ges möjlighet att arbeta med olika uppgifter inom samma område. Även rektorn berättar att lärare inför ett nytt arbetsområde gör en enklare kartläggning av elevernas förkunskaper och att eleverna sedan ges möjlighet att arbeta med något som de är intresserade av samt att eleverna också kan påverka valet av redovisningsform. Lärare ger som exempel att de har påbörjat ett arbete med människokroppen genom att först gå igenom vad som står i kursplanens centrala innehåll om människokroppen och sedan fick eleverna skriva ner vad de ville ta reda på mer om. Elevernas arbete kommer sedan återkopplas och jämföras med kursplanens mål för ämnesområdet. Av intervjuer med elever framgår att elever är delaktiga i undervisningen genom att de får komma med förslag på olika arbetssätt och eleverna upplever att lärarna lyssnar och anpassar undervisningen efter eleverna.

Granskningen visar att lärarna i viss mån låter eleverna vara med och utvärdera undervisningen. I intervju med lärare på lågstadiet framkommer att lärare utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna, antingen muntligt, skriftligt eller genom att eleverna visar tummen upp eller ner. Flera intervjuade lärare i mellanstadiet säger att de utvärderar med eleverna. En lärare i svenska som andraspråk berättar att hen utvärderar muntligt tillsammans med eleverna för att elever ska tränas i att uttrycka sig verbalt och en annan lärare säger att hen ofta utvärderar individuellt med eleverna för att följa upp hur enskilda elever upplever undervisningen. Elever på mellanstadiet säger dock att de inte brukar utvärdera lektionerna. De berättar att de tidigare använt sig av tummen upp eller ner, men att de inte längre gör det. Elevhälsan berättar att det varierar hos lärare på mellanstadiet hur ofta de utvärderar sina lektioner med elever. Enligt rektorn görs utvärderingar på lågstadiet, men det varierar i vilken utsträckning lärare på mellanstadiet gör det.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att elever i alla årskurser regelbundet görs delaktiga i utvärdering av undervisningen.

Granskningen visar att lärarna låter eleverna vara med och planera undervisningen, men att lärare på mellanstadiet inte regelbundet utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Därmed finns en risk att eleverna inte ges reellt inflytande när det gäller utveckling av undervisningen.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen och fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Lärare ska, enligt läroplanen för grundskolan, tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Vidare ska undervisningen bedrivas i demokratiska arbetsformer, förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet samt utveckla deras förmåga att ta personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad.⁶

Skolinspektionen rekommenderar därför att undervisningen utvecklas så att lärarna, särskilt i mellanstadiet, i högre grad låter eleverna vara delaktiga i utvärderingen av undervisningen. Skolinspektionens erfarenheter är att elever ibland upplever att de inte fått inflytande över undervisningen, trots att lärare och rektorer uppger att de har det. Lärare som lyckas ge eleverna reellt inflytande involverar eleverna redan tidigt i sin planering och de låter även eleverna kontinuerligt utvärdera hur arbetet fortlöper.⁷ Lärare bör kontinuerligt inhämta elevernas synpunkter på undervisningen med avseende på innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Detta är viktigt för att läraren ska få underlag för vidare planering och utveckling av undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

⁶ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

⁷ Skolinspektionen (2018). Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen, s. 41f.

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att det finns ett samlat och aktivt arbete med att skapa studiero på skolenheten som eleverna i flera avseenden deltar i. Granskningen visar också att det bedrivs ett medvetet arbete med trygghet utifrån kartläggningar och att personalen har ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa trygghet på skolan.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Granskningen visar att det finns ett samlat och aktivt arbete med att skapa studiero på skolenheten samt att ändamålsenliga åtgärder vidtas för att upprätthålla studiero. I intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare samt vid lektionsobservationer framkommer att det överlag råder studiero på lektionerna. Elever säger dock att studieron varierar och att lektioner i slutet av dagen och med vikarier är stökigare. Även resultatet på Skolenkäten vårterminen 2022 för elever i årskurs 5 visar lågt indexvärde avseende studiero. I intervju med elevhälsans framkommer att elevhälsan har analyserat enkätresultaten och sett att studieron överlag är bra på skolan, men att det kan se olika ut i klasserna samt i olika ämnen. I mer fria ämnen kan det enligt elevhälsan vara lite svårare att upprätthålla studiero och det finns också vissa elever som lätt blir störda av ljud. På skolan arbetar man därför med medvetna placeringar i klassrummet samt att lärare möter upp elever direkt efter rasten för att det ska bli en lugn ingång i klassrummet och att lärarna har förberett arbetet så att eleverna kan börja arbeta direkt. Rektorn berättar att skolan haft utmaningar kring studieron, främst kring elever med olika behov, men att de har arbetat aktivt med bemötande, relationsbyggande och lektionsstruktur och att det har påverkat klassrumsklimatet positivt. Rektorn har även tillsatt resurspersoner i vissa klasser för att förbättra studieron och handledning till lärare ges av speciallärare. Även lärarna beskriver att arbetet med ledning och stimulans och lektionsplaneringar har gett god effekt på studieron genom att undervisningen är lagom utmanande utifrån varje elevs nivå samt att framförallt lektionsstarten är välkänd för eleverna. Lärarna lyfter även kompetensutveckling i lågaffektivt bemötande som positivt för studieron.

Lärare beskriver också att de arbetar förbyggande både på individ- och gruppnivå för att eleverna ska kunna koncentrera sig på lektionerna. De ger som exempel att de tar bort saker på väggarna som kan störa elevernas koncentration samt att de använder sig av bland annat bildstöd, skärmar, hörselkåpor, bestämda platser för elever och rörelsepauser. Såväl lärare som elever berättar att det också finns skyltar i klassrummet som genom färger visar vilken ljudnivå som är acceptabel när eleverna arbetar enskilt,

i par eller alla. Enligt lärare har de också möjlighet att dela upp eleverna i mindre grupper i olika grupprum och elever som stör undervisningen kan få gå i korridoren och arbeta under tillsyn av läraren. Skolinspektionens lektionsobservationer visar också exempel på att lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder för att upprätthålla studiero i klassrummet. Exempelvis använde lärare sig av tecken för att eleverna ska sluta prata eller tillsägelser, vilket gör att eleverna slutade prata. Lärare delade också in elever i grupper som fick arbeta i olika grupprum. Granskningen visar också att eleverna är delaktiga i arbetet med studiero. Lärarna beskriver att eleverna är delaktiga i arbetet med skolans ordningsregler och att de ofta pratar med eleverna om hur de ska uppnå studiero på lektionerna. De ger som exempel att eleverna får utvärdera sin egen insats under lektioner och om de har bidragit till att ge sina klasskamrater studiero. Även av elevintervjuer framgår att eleverna är delaktiga i arbetet med skolans ordningsregler och att de får komma med förslag på hur det ska bli studiero i klassrummet. Enligt rektorn är studiero och trygghet också en stående punkt på elevrådets möten. Utöver det så använder sig skolan av ett förväntansdokument som beskriver vilka förväntningar skolan har på elever och vårdnadshavare men även vad som förväntas av skolan. Rektorn säger att förväntansdokumentet presenteras på föräldramöten och följs upp på utvecklingssamtalen.

Arbetet för trygghet

Granskningen visar att det bedrivs ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan som utgår från kartläggningar och analys. Som framgår ovan bedrivs ett främjande arbete på skolan avseende bland annat bemötande av elever och relationsbyggande. Av inskickad dokumentation samt intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår vidare att elevernas trygghet kartläggs systematiskt genom enkäter, observationer på skolgården samt genom trygghetsvandringar. Utöver kommunens trygghetsenkät så genomför skolan digitala trygghetsundersökningar under hösten och våren och trygghetsvandringar genomförs vid flera tillfällen under läsåret. Enkätresultaten följs upp och analyseras av elevhälsan och rektorn. Vidare tar även rektorn del av lärarnas utvärderingar av arbetet med likabehandlingsplanen som lärarna lämnar in samt de kränkingsanmälningar som inkommit. Av intervjuer med lärare och elever framgår att enkätresultaten återkopplas till klasserna och följs upp vid utvecklingssamtal.

Granskningen visar vidare att skolan vidtar åtgärder utifrån analys av elevernas trygghet. I samtliga intervjuer framkommer att elever överlag är trygga på skolan, men att det finns vissa otrygga platser. Elever i mellanstadiet nämner att det kan vara otryggt i korridorerna i högstadiet där de har undervisning. Elever berättar att vissa klasser därför går till dessa lektioner tillsammans med lärare och att de då går på

utsidan av skolan. Enligt rektorn kommer arbetet med tryggheten i korridorerna att följas upp under våren. Rektorn säger att även skolgården identifierats som ett utvecklingsområde och att de därför planerar att organisera fler rastaktiviteter samt att de har haft kompetensutveckling kring detta. Lärare berättar att skolan har en gemensam aktivitet med alla elever en gång per termin där eleverna delas in i årskursblandade grupper. Detta i syfte att eleverna ska lära känna varandra över klass- och åldersgränser. I intervju med lärare framkommer vidare att skolan, för att öka elevernas trygghet, fått tillgång till fler omklädningsrum på idrotten så att eleverna kan byta om enskilt. Detta har medfört att fler elever deltar i idrott och duschar efteråt. Rektorn berättar dessutom att studiero och trygghet är en stående punkt på elevrådets möten och nämner att elevrådet har varit drivande i att utforma skolgemensamma regler för olika bollspel på rasterna för att minska konflikter mellan elever på rasterna.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen är följande: Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Vidare visar granskningen att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader i lärarnas omdömen och betyg.

Kvalitetssäkring av betyg och likvärdig bedömning

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg och till viss del ser till att de använder sig av olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och betyg. Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framgår att tid avsätts för lärare att samverka i arbetet med bedömning och betygssättning samt att de använder sig av sambedömning. Rektorn känner inte närmare till hur samverkan mellan lärare sker, men lärare säger att de diskuterar frågor kring bedömning och betyg på arbetslagsmöten för att få en

samsyn. Lärare ger exempel på att elevuppgifter har diskuterats och bedömts inom arbetslaget i syfte att lära av varandra. Lärare säger att nationella prov samrättas och att det är ytterligare en metod att kvalitetssäkra betygen. Sambedomning av nationella prov i årskurs 3 sker inom arbetslaget och då förs diskussioner kring bedömningar. I årskurs 6 genomförs de nationella proven digitalt och lärare rättar inte sina egna elevers prov. När proven är rättade sker en uppföljning på kommunnivå genom att lärare i årskurs 6 i kommunen träffas för sambedomning av elevsvar som är svårbedömda. I samband med nationella prov så har det även förekommit att rektorn har avsatt tid på gemensamma möten så att lärarna har kunnat diskutera utmaningar i bedömningarna. Enligt lärare sker sambedomning även utöver nationella prov och rektorn ger som exempel att sambedomning sker av elevers texter i ämnet svenska. Av intervjuer med lärare framgår att det också förekommer samverkan kring bedömning med lärare på andra skolor, men att det sker främst på lärarnas initiativ. Rektorn berättar att huvudmannen vid läsårets början organiserade en gemensam studiedag med föreläsning och gruppdiskussioner kring betyg och bedömning. Enligt rektorn finns det dock behov av fler tillfällen till samverkan mellan lärare på olika skolor i syfte att få lärare att reflektera över skolans arbete genom att höra hur andra lärare resonerar. Rektorn säger att det funnits sådana regelbundna träffar tidigare, men att det avbröts på grund av pandemin. Det framkommer även i lärarintervju att sådana träffar efterfrågas av lärare i ämnen där det saknas kollegor på skolan. Rektorn säger att lärarna har kommit olika långt i arbetet och rektorn har identifierat skillnader i arbetet med bedömning mellan lärare på låg- och mellanstadiet (se vidare nedan). Rektorn ser ett behov av att arbeta vidare med likvärdighet kring betyg och bedömning då nya kursplaner och betygskriterier har införts. Kommande studiedagar kommer därför att ägnas åt detta och rektorn har gett arbetslagsledarna i uppdrag att kontinuerligt lyfta diskussioner kring betyg och bedömning på arbetslagsmöten.

Rektorns analys av omdömen och betygssättning

Granskningen visar att rektorn analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg och för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. I intervju med lärare och rektorn framkommer att rektorn följer upp omdömen och även betygsresultat för årskurs 6 utifrån olika ämnen och enskilda lärare för att se om det finns mönster eller avvikelser. Lärare berättar att de gör en analys över sina omdömesresultat och redogör sedan skriftligt till rektorn kring orsaker till resultatet. Enligt rektorn finns det inget ämne som tydligt avviker och de skillnader som finns är kopplade till enskilda elevers resultat och behov av stöd och elevens måluppfyllelse följs i sådana fall upp inom ramen för åtgärdsprogram. Om det skulle finnas avvikelser så säger rektorn att det skulle kunna handla om ledarskapet i klassrummet och att det då skulle finnas behov av att ge stöd till läraren kring struktur av lärarens undervisning med stöd av speciallärare. Rektorn

och speciallärare följer även upp resultaten på nationella prov och jämför med betyg i samma ämnen och för diskussioner med enskilda lärare om orsaker till eventuella avvikelser. Rektorn säger sig dock inte ha identifierat några avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg. Rektorn säger vidare att resultatet på nationella prov återspeglar lärarens planering av undervisningen gentemot målen för kursplanen. Om det blir låga resultat vid nationella prov så finns det, enligt rektorn, anledning att analysera lärarens undervisning och val av bedömningsmaterial djupare i samverkan med andra lärare och speciallärare. Rektorn berättar dock att hen vid jämförelser av resultat har identifierat skillnader i arbetet med bedömning mellan lärare i lågstadiet och mellanstadiet. I inskickad dokumentation anger rektorn att det finns det en mer gemensam syn i arbetet med bedömning i lågstadiet medan det på mellanstadiet finns större skillnader mellan enskilda lärares bedömningar av elevgrupper, vilket rektorn förklarar med att det har varit större personalomsättning på mellanstadiet samt att vissa lärare är nytexaminerade. Rektorn har initierat insatser i form av att arbetslagsledare fått i uppdrag att kontinuerligt lyfta diskussioner kring betyg och bedömning på arbetslagsmöten samt att likvärdighetsdiskussioner kring de nya kursplanerna och betygskriterierna kommer att föras under kommande utvärderingsdagar.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde men rekommenderar rektorn att fortsätta följa upp och få ytterligare insyn i lärarnas arbete med likvärdiga bedömningar samt ge ytterligare förutsättningar för lärarna att använda sig av olika metoder.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Therese Nilsson

Beslutsfattare

Signerat av: Therese Nilsson

X Jan-Erik Lipiäinen

Föredragande

Signerat av: Jan-Erik Lipiäinen

I handläggningen av ärendet har även utredare Charlotte Lindmanner Sultan medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 17-19 januari 2021. Besöket genomfördes av utredare Jan-Erik Lipiäinen och utredare Charlotte Lindmanner Sultan.

Frostaskolan är en F-9 skola i Hörby kommun. Frostaskolan F-6 har 286 elever. Förskoleklassen och fritidshemmet ingår inte i kvalitetsgranskningen. Skolan leds av en rektor.